

REDACȚIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 80.

ABONAMENTUL

Pentru Anstro Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 "
pe 1/4 an 5 "
pe o lună 2 "

N-rul de Duminică pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 bani de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru ora și comitat 502

Scrisori nefrancate nu se primesc

Tinerime generoasă...

Creșterea tinerimei este cea mai mare mângâiere în lumea aceasta, pentru bărbatul în puterea vârstei și plenitudinea activității. Creșterea tinerimei este mândria unei generații serioase și conștiente, — este datorită celor ce sunt chemați și simt necesitatea contribuției lor la așezarea temeinică a viitorului.

Căci din tinerimea de azi se vor ridica bărbatul de mâne, cari vor fi chemați să formeze lumea, să reprezinte și să conducă destinele viitorului.

De-aceia, tinerimea de elită, tinerimea intelectuală mai ales, trebuie să fie cultivată și crescută într-o direcție corespunzătoare condițiilor de viață și închinătoare fireștilor și generoaselor idealuri.

Se face aceasta oare pretutindeni?

Dacă ne vom îndrepta privirea spre recentele isprăvuri ale tinerimei universitare maghiare din Budapesta, — nevoiți vom fi să exclamăm cu poetul:

„Câtă depărtare, Doamne,
„Dela vierme pân' la astru!...

Când în firea tinerimei ar fi, ca densa să se însufletească numai pentru lucruri nobile; când în felul de a judeca și proceda a capetelor luminate ar fi, în felul de a simți a inimilor cuprinse nu de meschine preocupări ci de idealuri prinse și formulate din studii înalte de ale marilor cugetători, — ar fi ca să ne așteptăm la porniri caracterizate prin înălțimea concepțiilor și generositatea pornirilor: Vedem că tinerimea universitară ungurească din Budapesta, dă înainte șovinismului de profesiune! — cu drept cuvânt ne punem întrebarea, oare se mai petrec și alt-unde asemenea lucruri? Ori e ca la noi la nimenea?

„Patriotica“ tinerime universitară din Budapesta s'a ridicat cu pretenții până acumă nearborate, de-a cere introducerea cultului lui Kossuth Lajos.

Și această generoasă tinerime nu s'a mulțumit cu scandalul ce a provocat în Vinerea trecută; nu s'a mulțumit cu scandalul, bătăile și arestările ce a provocat, ci merge mai departe: Cere „satisfacție“ pentru — neorinduelile ce a provocat în avântul său pentru Kossuth Lajos, ear până să i-se dea așa zisa satisfacție, pentru tulburările, sceneriile și vârsarea de sânge ce a provocat, generoasa tinerime deneagă frecventarea cursurilor.

Nu i trebuiește carte, învățătura, — căci nu aceasta o caută. Caută să facă politică: și încă ce politică!

Înrolându-se sub steagurile unor deputați kossuthiști, cari se bat în piept perorând în stradă, că pe bune mâni a ajuns „causa tinerimei“, pe mâni kossuthiste, în loc de a culege semânța învățătorei, bruschează și terorizează universitatea, pe profesori și rectoratul, alipindu-se la tendințele opoziției parlamentare, de „a lupta“ contra proiectelor militare.

În această înfățișare a sa, cu ce se deosebește nobila tinerime de poporul de stradă, de „suveranii socialiști“?

Se deosebește, de fapt, într'atâta, că dela vagabonzii înrolați sub steagul roșu nu te aștepti la atâta conștiință, să știe da cu tifla în nas agitatorilor „progresiști“, dar dela o tinerime universitară, ori-și-cine s'ar putea aștepta, să nu devină un instrument în mâinile unor fanatici de ocazie.

Și cu toate astea, eată că universitarii șoviniști au căzut în laț și persistă a se trage în degete cu universitatea, cu rostul și cu datorințele lor.

Cartea e aruncată în colț și strada luată în gât. Și aceasta se chiamă, după concepțiunea kossuthistă, conștiință și demnitate!

Cu desgust privim aceste lucruri, dar și mai mult cu regret.

Căci, dacă astfel de elemente vor ajunge cetățenii de mâne; dacă sub astfel de auspicii se pregătește

viitoarea generație, — unde vor fi oamenii ordinii, oamenii datoriei și oamenii cari își dau seama de rostul și puterea lor?

Spiritele de elită se formează în bătăile cu polițiștii. Oamenii studioși cresc sub umbra și protecția unor demagogi kossuthiști. Rostul cărții se schimbă cu servența de a teroriza prin stradă. Și aceea stradă e identică cu tinerimea de elită a unui neam cu pretenții de cultură și de menire culturală?

Înțelegem îngrijorarea ce a cuprins senatul universitar din Budapesta, când a publicat pe tabla neagră, că dacă studentii nu vor reîncepe de a se presenta la cursuri cu începere de Vineri, se va închide universitatea și toți studentii vor pierde semestrul al 2-lea.

Ce e drept, măsura e cam draconică, deoarece e generală; ear la universitate mai sunt și alți studenți decât kossuthisto-patriotici, — car vor avea să sufere din pricina destrăbălării colegilor lor scandalagii. Dar tocmai această măsură ne dovedește, că senatul universitar a înțeles cât de mare este destrăbălarea tinerimei — generoase.

Cine poartă însă, indefinitiv, vina la toate?

Spiritul șovinist, care respiră din toate instituțiile și care dominând și fiind nu numai incurajat ci impus în școli, — produce astfel de „tinerime generoasă“.

Risipa dela comitat. Ziarul „Függetlenség“ din loc aduce în N-rul de azi interesante indiscreții privitoare la pasiunile boerești a Măriei Sale d-lui Urbán Iván.

Ne aducem aminte că congregația extra-ordinară din 28 Februar a votat 9241 coroane pentru transformarea unor localități, cari — spunea viceco-

mitale — au devenit indispensabile pentru nouele oficii de cassă comitatensă. In contra acestor noui cheltueli s'a ridicat atunci Dr. Stefan C. Pop excepționând și respingând propunerea. Dar fișpanul a căutat să-l liniștească pe dl Pop, spunând că aceste cheltueli nu vor îngreuna pe contribuabili, pentru că se vor acoperi din averea comitatului prin urmare darea suplimentară a comitatului Krivány nu se va urca.

„Függetlenség“ vine acum și ne spune, că argumentația din congregație a fost falsă și că scopul adevărat al nouilor cheltueli este ca să facă și mai splendidă locuința princiară a Măriei Sale fișpanului Iván — pe banii comitatului Krivány.

Vom reveni.

Procedura penală militară.

Se anunță din Viena: Noua procedură penală militară prevede trei foruri supreme militare, și anume unul pentru armata comună, unul pentru honvezi și unul pentru laudwehrul austriac.

Din Dietă.

— Ședința din 24 Martie. —

Ședința de ieri a fost asemenea consumată cu discuțiune înaintea ordinii de zi. Opoziția continuă a pretinde cu orice preț, satisfacție pentru atrocitățile poliției. Într'astea pe coridor s'a înfățișat o deputație a studenților ca să ceară orator pe mâne la serbătoarea statuei honvezilor. De prilejul acesta s'au folosit elementele mai raționabile ale kossuthiștilor, ca să sfătuiască tinerimea să înceteze cu demonstrațiile și să cerceteze prelegerile. Tinerii au și promis.

Publicul galeriilor totuși s'aștepta mereu la izbucnirea scandalului, dar zadarnic; dela 12—1 oră discuția s'a urmat aproape plictisitor, damele decepționate au început a părăsi galeriile, unii ca Molnár Ákos și Papp Zoltán adevărat și-au dat toată silința

George Baritiu și amicii săi.

— Corespondență. —

(Urmare).

Acum nu știu când ne vom mai întâlni⁹⁾, deci tu păzește în relațiile despre țara asta o mijlocie, nici ne lauda nerozește, nici ne frige tirănește; dacă vei face cea d'înțiu, atunci lași pe oameni să se înrădăcineze în frumoasele lor idei de minunata noastră înaintare în civilizație; dacă vei face a doua, atunci îl faci turbați, să caute ciomagul să-și răsbune și te vor crede de un cumpărat vrășmaș al neamului.

Mai ales ce se ține de politică, nu ne prea lauda sau nu ne lauda nici-decum în duh opozițional, că nu gîndi că cu aceasta ai vătămat pe altul mai în grabă, decât pe guvernul tău! Eu știu ce știu și este bine ție, mai ales de când s'a obșit multe minciuni despre Cîmpineanu, să ne lași mai proști, decât și-ar putea cineva închipui din acele vești că suntem. Suntem cu sute de ani mai înapoși, decât să cunoaștem înseamnăta numelui „Dacia veche“. Ți-am zis și-ți mai zic, că noi n'avem nimic decât nume șgomotoase⁹⁾.

9) Cu Bariț.

1) Dacă Félix Colson n'a formulat numai propriile sale idei, ci și ale Cîmpineanului, când a scris în De l'état présent et de l'avenir des principautés de Moldovie et de Valachie, 1839, (p. 263) despre Românii din Ardeal, atunci trebuie să creștăm, decât din „contrazicere“, și pe acel mare patriot, revoluționar liberăz dela 1848, rețese că el nu se gândiseră serios la el; de oare un ideal lămurit ar fi determinat mă-

Ajutorul ce ți-ar trebui ție, îi voi cere la Neofit⁹⁾ după alegerea mitropolitului și am nădejde.

I. Maioreșcu.

41.

Craiova, 4 Aprilie 1840.

Mă Baritiu!

.... Tu nu mă cunoști pe mine întru nimic, dacă îți faci astfel de bănușii despre caracterul meu. Să-ți spu. Eu am puțină prietină. Însă cu nici un prietin, pe care l-am avut oare când, nu m'am stricat. Prietina mi-o întemeez pe niște funduri, asupra cărora părțile iadului nu pot nimic, până ce fundurile acelea rămân funduri. M'am păzit todeauna de interes la întemeierea prietini și de aceea sint sigur. Eu iubesc, eu am tragere de inimă și cătră aceia cari îmi fac rău, dacă ei de altmîntrelea țintesc acolo unde țintesc eu. Ori

sunt lămurite; iar acestea lipsiră eu desăvîșire. Maioreșcu confirmă aceasta, arătând că pentru a croa un astfel de ideal ar trebui să mai treacă „sute de ani“ și că de-oamdată numele „șzomotos“ de Dacia-veche este numai dăunător ce și astăzi se dovedește întocmai.

Colson serie anume, că Ardeleii voiesc să se unească cu Țara, nu altceva! La 1839! „Les Valaques de la Transilvanie ont de l'avenir; ils détestent les Mayars; ils ne sympathisent ni avec les Secklers, ni avec les Allemands; ils sont Roumains, et nourrissent l'espoir d'être réunis à leurs frères de la Moldo-Valachie. L'idée d'une réunion se popularise de plus en plus. Ils se flattent tous de pouvoir obtenir des droits et des privilèges pour leurs frères égarés dans la Hongrie et dans le Banat“. (Pag 265) A se atribuea Ardeleilor ce ei nici nu gîndeau! Dovadă, vorbele lui I. Maioreșcu.

9) S'a și ales. Bariț era bine văzut la Neofit.

cine a vrut să caute în inima mea, a putut afla icona aceasta. Tu ai aflat-o negreșit și tocmai de aceea mă mir de tine. Eu te am cinstit și te-am iubit de mult, dar tragere de inimă cătră tine — care se ține de prietinie — am avut numai de când ai început a-ți da foile afară și a lucra invederat pentru folosul neamului. Dragostea cătră tine am întemeiat-o pe temelul cel mai tare din lume, pe care stă în inima mea întemeiată dragostea cătră tot omul. Acest temelui este onenitate („deputas humana“, pe care o are și cel mai stricat om de pe fața pămîntului de aceea îndestul m'am pogorit în inimă-mi și n'am putut afla nici un pic de ură asupra vr'unei om. Pociu să mă sflesc, să mă înfiorez și să mă trag de cătră câte un om; dar să urăsc, nu pociu pe nimeni. Cu mărturisirea acesta stau înaintea tribunalului celui prea înalt mai sigur decât Rousseau cu cartea. Temelui de adevărată prietină cu tine îmi era dragostea și silința ta cătră luminarea neamului nostru. Până ce tu vei rămânea acel care ești acum cătră neamul tău, îți sunt pietin. Poți tu să te certii cu ceialaltii prietini ai mei, poți să te strici cu rudele mele, pe mine nu mai clătind din temelui meu. Dacă pociu mijloci pace, bine este; dacă nu, îmi pare rău; dar ce ai tu cu alții rămîne atunci pe socoteala ta și a lor. Mă înțelegi?...⁴⁾

(Va urma).

4) Era vorba de niște neînțelegeri confosionale, în care I. Maioreșcu da vine cumnatului său prea bannitor (Corespondent, vol VI, p. 63). Deoarece Bariț începu a se gândi la alt teren de muncă, Maioreșcu le-a scris mult și multe la amintuarea și i-a împăcat, o faptă, pentru care îl datorim multă recunoștință.

a produce puțină animație dar fără rezultat.

Un lucru e sigur. Scandalul acesta le vine bine la socoteală obstrucționistilor. Nici că se poate ști când va scăpa Dieta de discuție înaintea ordinii de zi și când va începe eard proiectele militare.

Legea electorală în Camera României.

Camera României a continuat în ședința de Sâmbătă discuția proiectului de lege asupra reformei procedurii electorale.

Dl Ciocăzan, rel. vă faptul că până acum nimeni n'a vorbit în contra legii, ceea ce dovedește că nevoia ei se simțea; totuși d-sa va face câteva rezerve.

Vorbind de secretul votului, oratorul găsește bună ideea dlui Marghiloman, ca în loc de peceți să se lipească în cercurile fibre din dreptul numelui candidaților, câte un buln de acetia cu care se lipește scrisorile.

După ce face mai multe critici proiectul termină ca îl va vota.

Dl P. P. Carp se întreabă dacă aducerea acestui proiect de lege este o confesiune sau o ipocrizie.

O confesiune, nu cred și nici d-voastră d-lor deputați nu veți crede, pentru că în cazul acesta v'ați sdruncina singuri autoritatea d-voastră.

Este posibil, ca în ultimele alegeri d-voastră să fi băgat de seamă că abuzurile s'au făcut pe o scară atât de întinsă, din cauza defectuosității legii, în cât v'ați hotărât să îndreptați răul.

D-sa zice că se acuză partidele că au corupt alegătorii, dar nu, alegătorii au corupt partidele.

Continuând, dl Carp, afirmă că nu crede în eficacitatea acestei legi.

În ce privește alegerea liberă, în adevăratul înțeles al cuvântului, nu au fost făcute decât de Ion Ghica și rezultatul a fost că a doua zi a căzut dela guvern.

D-sa încheie, că actuala lege nu aduce nici o îndreptare, și de aceea va vota contra ei.

Dl Em. Porumbaru, răspunde și combate critica d-lui Carp. Vorbind de cestiunea votului universal, spune că partidul a pus-o și pe aceasta în programul său și va căuta să o realizeze într'un viitor ceva mai departat, pentru că acum nu este momentul oportun.

Dl Panu, găsește că actuala lege este merită să apere numai pe invalizii politici, acei oameni cari n'au curajul civic de a se opune să fie bozunăriți când se duc la vot.

Legea aceasta nu va aduce nici o schimbare în moravurile electorale, care în ultimul timp s'au schimbat, s'au mai îndulcit.

D-sa găsește că este inutilă schimbarea actualului legi.

D' B Mssir răspunde d-lor Carp și Pana, pe cari îi acuză că au vorbit în contra proiectului de lege, numai din cauză că dl Take Ionescu l'a susținut.

Îndeamnă adunarea să voteze luarea în considerare.

Ș dnta se ridică.

Se depeșează din București:

După un remarcabil discurs al dlui ministru de interne V. Lascar, întrerupt foarte de des de aplauze călduroase și unanime, Camera a luat astăzi în considerare proiectul de lege asupra procedurii electorale, cu 77 voturi din 84 votanți.

Discuția pe articole a legii s'a oprit la articolul 34, când ședința s'a ridicat.

Congresul latin dela Roma.

Programul excursiunii ce d. profesor Gr. G. Tocilescu o organizează în Italia cu ocaziunea primului congres latin la Roma, s'a hotărât în mod definitiv.

Plecarea va avea loc din București: Sâmbătă 29 Martie cu trenul dela 8.05 dimineața, via Predeal, ear întoarcerea va fi în Dumineca Tomei (13 Aprilie) ora 11 dimineața.

În aceasta excursiune, vor fi vizitate orașele: Buda-Pesta, Fiume, Ancona, Roma cu împrejurimile, Neapole cu împrejurimile și cu orașul antic Pompeji, Florența și Venetia.

Excursionistii vor lua parte de drept la primul congres latin care se deschide în ziua de 2/15 Aprilie la Roma.

Taxa excursiunii va fi de 350 lei, în care intră: călătoria pe cale ferată clasa II și vapor clasa I; cheltueli de otel și întreținere în Italia și taxa congresului.

Inscrierile trebuiesc făcute până cel mult la 22 Martie, ear achitarea completă a taxei până cel mult la 27 Martie.

Pentru reducerea de 50% pe căile ferate române va servi carta de excursionist, care se va trimite la timp.

Pentru înscrieri și ori-ce informațiuni se va adresa d-lui profesor Gr. G. Tocilescu, strada Primăverei Nr. 40.

Pentru mărirea fondului excursiunii arheologice d. profesor Tocilescu a organizat dela 29 Martie

până la 14 Aprilie a. c. în Italia, d-sa va ține la Atheneul Român o serie de trei conferințe, însoțite de proiecțiuni.

Prima conferință va avea loc Miercuri, 12 Martie, ora 9 precis seara, tratând despre: „Roma și monumentele sale”.

A doua conferință va fi Sâmbătă, 15 Martie, ora 9 precis seara: Despre Roma cu catacombele și împrejurimile sale; ear a treia conferință Miercuri, 19 Martie, orele 9 precis seara, vorbindu-se despre: Neapole, Pompeji și arcurile de triumf ale lui Traian dela Ancona și Benevent.

Deschiderea expozițiunii Tinerimei artistice.

București, 23 Martie.

Diminecă la orele 11 dim. s'a deschis la Ateneu expozițiunea a II-a de pictură și sculptură a societății „Tinerimea artistică”.

A. S. R. Prințesa Maria, subal cărei înalt patronajiu este pusă această societate artistică, a binevoit a expune mai multe lucrări originale și la această de a doua expozițiune.

Sala de expoziție a Ateneului a fost prea mică, pentru a cuprinde pe toți invitații cari au asistat la deschiderea expozițiunii. A asistat publicul de elită al capitalei, reprezentanții ziarelor și toți aceia cari se interesează de mersul artei, — cu mult mai mulți decât la expozițiunea din anul trecut. Ar fi fost bine dacă se pune la dispoziția expozițiunii o sală mai mare din palatul Ateneului.

Lucrările expuse.

Au expus: A. S. R. Prințesa Maria, d-nii Artachino, Verona, Grant, Kimon Loghbi, Luchian, Stefan Popescu, Strâmbulescu, Vermont, Spate, Storck, Baltazar, Satmary — apoi d-șoara Falcoianu, d-șoara Perieșanu-Buzeu, d-șoara Roth, etc. Pe de-asupra tuturor expozițiunii, figurează măestrul nostru, pictorul Grigorescu, cu două tablouri: „Cioban din valea Prahovei” și „Peisajiu de toamnă”.

Într'un mic salon a parte figurează lucrările A. S. R. Prințesei Maria, cari sunt arangiate cu mult gust de către dl Verona. A. S. R. Prințesa a expus mai multe lucrări de artă aplicată, studii coloristice, câte-va măști turnate după modelul executat de A. S. R., programuri perfect reușite.

Tot în acest mic salon se află o valoroasă lucrare a d-lui Verona: portretul A. S. R. Prințesei Maria, cu încrustațiunii reprezentând pietrele scumpe a bijuteriilor A. S. R. Această până a atras atențiunea tuturor vizitatorilor. Portretul a fost cumpărat de dl Leon Ghica.

Sosirea M. S. Reginei și A. S. R. Prințesei Maria

M. S. Regina și A. S. R. Prințesa Maria au venit, însoțite de d-nel de onor B. ngescu și Rîmniceanu. D. Saite, prefectul Capitalei, le a întâmpinat.

În sala de expoziție dl Stank, sculptorul, a rostit o scurtă cuvântare, mulțumind Augustilor vizitatori pentru onoarea ce au făcut expozițiunii a II-a a „Tinerimei artistice” și cu deosebire A. S. R. Prințesei Maria, care a acordat un atât de prețios concurs expozițiunii. Apoi a spus că tabloul Grigorescu le-a trimis două tablouri pentru a fi expuse.

M. S. Regina și A. S. R. Prințesa Maria au vizitat cu de amănuntul saloanele, acordând o atențiune deosebită tuturor lucrărilor. Mai multe tablouri de ale d-șor Artachino, Strâmbulescu, Stefan Popescu au fost cumpărate de M. S. Regina și de A. S. R. Totuși au promis că vor veni încă o dată zi, pentru a alege și alte lucrări din bogata expozițiune.

A vizitat expozițiunea și d-na Ana Haret, soția dlui ministru al instrucțiunii.

Lucrările M. S. Reginei.

M. S. Regina pentru a încuraja mai mult pe tinerii expozițiunii, a oferit trei lucrări de artă: o carte bisericăscă cu ilustrațiuni biblice în pictură, minunat executate, și cu tot cuprinsul scris de mână sa proprie; această carte elegant brodată, a fost făcut cadou M. S. R. gelui cu ocaziunea nunții de argint a perechii regale; o carte de rugăciuni scrisă și pictată de M. Sa, legată în argint cu pietre prețioase, — carte pe care a oferit-o Augustilor sale mame, defunctei prințese de Wood. Al treilea obiect e un mic evantai de filă, reprezentând cele 7 zile ale săptămânii pe fiecare bucată de filă este o alegorie a zilei, având pe verso o poezie mică originală.

Toate trei obiectele au fost așezate în saloanele rezervat lucrărilor A. S. R. Prințesei Maria, într'o cutie lucrată de A. S. R. Prințesa.

Tot odată, M. S. Regina a scris pe un bust al tinerului sculptor Fietz Stank cuvântul „Diogene”. de oare-ce bustul înfățișează un tip de filosof pe care M. S. R. l'a asemănat cu Diogene.

Catalogul ilustrat.

A plăcut de asemănător catalogul ilustrat al expozițiunii, care cuprinde fotografiile celor mai reușite dintre tablouri.

Această expozițiune de pictură și sculptură a atras Dumineca pe toți amatori de artă la Atheneu.

Toată ziua a fost un pelerinajiu la Expozițiunea Tinerimei artistice. Publicul a admirat lucrările expuse, printre care numără cele ale d-șor Verona, Artachino, Chimon Loghi cu un colorit minunat, și Popescu etc.

S'au vîndut și câte-va tablouri.

FLORICA.

(Urmare și fine).

Fierbea satul și toți se întrebau, ce s'o fi făcut moarea de nu mai dă pe-acasă. Unii o jeluiau, alții o cleveteau. Pe la hore și pe la șezători nu se mai vorbea decât de asta. De se întâlneau două femei, numai ce începeau:

„Auzita-i soroi... Să-și părăsească ea comoara de fată și să plece așa în lume par'că n'ar mai avea rușine nici de oameni, nici de Dumnezeu, zău așa”.

Cea-l'altă dădea din cap și într'un târziu, când tocmai sta să plece îngăna cu mâna la gură:

„Hei surată... păcate... păcate, cari trebuiesc ispășite, că Dumnezeu le vede toate și pe toate le ține minte”...

De se întâmpla să iasă în poartă doi oameni ce-și aveau casele peste drum, numai ce-i auzial:

„Auzit-ai, fârtate”?

— „Hai”?

— „Auzi, să-ți lase fata așa pe la ușa altuia, săraca fată”...

— „Dar lelea Floarea ce să se fi făcut, mă”!

— „Hei, știe Dumnezeu”, răspunde cel de icl făcându-și cruce cu un aer prin care voia să spue, că știe el ceva și o să știe și lumea mai târziu, dar n'ar vrea să

se audă dela el întâiu. Și avea dreptate; nu-l frumos să vorbești de păcatele oamenilor mai ales când și tu, știe Dumnezeu cum ai trăit și cum trăești.

Într'o Duminecă la biserică într'un colț în fața candeliei ce ardea cu evlavie înaintea icoanei Maicii Domnului, două femei bătrâne tocmai când popa eșise cu darul, începură vorba despre lelea Floarea:

— „Iacă săraca... tocmai pe ea s'o ajungă păcatele în bărbatu-său”...

— „Ce păcate”!

— „Cum nu știi... Gheorghe... ăla d'a dat foc la șura lui frate-său, nu-ți aduci aminte”?

Asta mirată la început, se cutremură puțin și cu un aer de spaimă, ce i-se răspândi pe toată fața, adăugă:

— „Al Catrinii”?

— „Așa! aprobă cealaltă, făcându-și o cruce și sărutând cu sfîntenie icoana din față”...

Apoi după vre-o câte-va momente conversația continuă:

— „Te pomenești c'o fi murit”...

— „Apoi nu știi, că s'a înjunghiat când era să-l ducă la temniță”?

— „Nu el, soro, lasă-l la pustia, că mi-se face frică, nu vorbesc de el... de ea”.

— „De ea?... Hei, cine știe?... Așa-i

bate Dumnezeu pe cei cari nu trăesc în vrerile lui.

— „Și pe voi pe toți”... adăuga popa, care tocmai sfîrșise cu șirul celor pe cari trebuia să-i pomenească . . .

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

care doare adânc, care te sapă în suflet și simți cum te sapă.

Tabloul acesta l'a înduioșat pe bătău. A chemat-o lângă el și a încercat s'o mângâie și s'o facă să uite. I-a spus să nu se mai simtă străină, căci el o să-i fie ca un tată și-o să îngrijească s'o mărite și o s'o dăruiască cu casa, în care ședeau amândoi dela plecarea Floarei.

Dar de geaba. Vorbele bătrânului îndemneau și mai mult să plînga. Sărma până în fundul sufletului păcatele pășind lor, simțea cum o cuprind cu un fel de văl întunecat și vedea cum se pierde, biata, sub întunerecul aceluși vii.

„Ce făcea, înghenunchiată în fața icoanei?”, întreabă moș Negură așa înțele doară, că mai că nu mai știa ce să facă.

— „Ce făcea?”... răspunde ea înăbușindu-și un sughiț.

„Întrebam pe Maica-prea-curată de ce sunt eu așa de neonorită”?

Pe când se petreceau acestea în casa lui moș Negură, afară era soare și pe uliți se juca șagălnic un vîntuleț de primăvară. Lume multă eșită în fața casei, ședea de vorbă, ridea, giunea, șiții ca Dumnezeu.

Prin mijlocul drumului dinspre crăciun venea grăbit vâcarul satului și când era să se aproprie de lume, de departe încă auzea: — „Știi una oameni buni?... A venit din țară Gheorghe Schiopu”.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 25 Martie n. 1903.

Salutăm „Tribuna“ activistă!
 În sfârșit am isbutit așadar să convingem și pe confrății din Sibiu, că activitatea parlamentară pentru noi e chestie, ce nu să mai poate amânat în numărul de Marți, din 11/24 Martie a. c. „Tribuna“ adevărat publică un articol de fond iscălit de Dr. Vasile Meșter. Și acest articol e publicat fără nici o rezervă, fără nici o obstrucție din partea redacțiunii. În articolul amintit aflăm în sfârșit declarația, pe care de mult o așteptăm dela Sibiu. „Să nu stăm nici noi, ca niște mule, cu mâinile în sin. Voim să ne luăm partea din viața parlamentară“. Salutăm pe confrății din Sibiu. În aceeași tabără cu noi. Sperăm, că ne va ajuta Dumnezeu să convingem despre adevărul propovăduirilor noastre și pe frații dela „Drapelul“ și „Unirea“. Sântem așa dară tari în credința noastră, că la alegerile proxime pentru parlament nu va fi nici un cerc electoral românesc fără candidat național român.

Să ne ajute Dumnezeu!

Memoriile regelui Carol în ungurește. Dl. Eduard Sebestyén, corresponsorul din București al ziarului „Bud. Hirap“ a tradus în ungurește memoriile regelui Carol, aparute mai ani trecuți la Cotta-Stuttgart în 3 volume. Traducerea va apărea la Budapesta.

George Serb — consilier de curte. „Magyar Tavirati Iroda“ este informată, că foaia oficioasă va publica cât mai curând autograful prea înalt al Majestății Sale, prin care dl. George Serb este distins cu titlul de consilier de curte.

Advocat nou. Domnul Dr. Ioan Papp fiul regretatului Paul Papp din Beiuș a făcut Sămbătă în 21 l. crt. cu succes censura de avocat la tabla reg. din Oorhei.

Felicitam din toată inima pe tinerul avocat.

Miserie în două comitate. Să deșează din Oradea-mare: în comunele românești din ținutul B.ului miseria e de nedescris. Populația a isprăvit toată hrana, nici măcar mălai n'au. Oamenii au stăns patele de pe coperișele caselor de au făcut nutreț vitelor. Acum și acestea s'au isprăvit. ca-

— „Taci mă!“... ziseră cu toți cam neîncrezători.

— „Zeu așa!“ întări văcarul, și apoi continuă rîzînd:

— „E beat mort... și ride și cântă și spune, mă... știți ce spune?... să vă faceți cruce nu alta“.

— „Ce mă?...“ întrebă ceștială și bărbăți, murii, copii, cu toții se adunară împrejurul văcarului, care începu cu un glas tainic:

„Spune de lelea Florica, mă, cică ar fi la o nă, la ocnă mă... nu știu ce ar fi făcut... să-l auziți numai pe Gheorgha S'hiopu cu spune...“

Toți se înspăimîntară la auzirea acestei și se făcu câte-va momente liniște, care urmară diferite vorbe de mirare, arbă și de milă.

Ziceau unii:

— „Eată unde duce Dumnezeu pe Gheorgha când a dat foc, diavoliția l'a lădemna... tot ea, căci era om de treabă, săracul...“

„Săraca Florica“ — îngănuu femeile — ce-o să facă când o auzi?“

Peste puțin vestea asta se lăți în tot satul.

Mai pe seară o vecină bătrână intră la moș Negură anume ca să-i spună și lui și Florică ce se sună prin sat.

prele le per de foame. Copii umblă goi. Sătenii sunt amenințați cu perire de foame. Causa principală a miseriei este că fabrica de sticlărie de ani de zile și-a sistat activitate, ear pășunatele dominiilor episcopoești s'au rălit cu pomii. — Se depeșează din Săt ar: Guvernul a dat douăzeci mii coroane pentru potolirea miseriei din cercul Avas dar nefiind suma aceasta îndestulitoare, comitatul a recurs după un non ajutor.

Demonstrații în contra maghiarilor. Se anunță din Zagreb: Alaltaieri seara s'au adunat la vre-o 150 studenți universitari în fața edificiului căilor ferate ungare, ca să demonstreze în contra inscripțiilor maghiare de pe acel edificiu. Poliția însă avisată la timp, a zădărnicit demonstrația. Studenții au stat până la miezul nopții și apoi s'au imprăștiat văzînd că nu le succede planul. Retrăgîndu-se au vîrsat cu cernea inscripția maghiară de pe edificiul postelor.

Infrățire slavă. Croații să infrățesc cu — Slavii. Concertul unei cântărețe ruse a fost prileg ul binevenit ca să documenteze înrudirea lor cu Slavii. Din Zagreb se anunță: În onoarea cântăreței ruse a domnișoarei Goriendo Dolino s'a dat un prăoz la care s'a săbat infrățirea panslava. A fost primit cu mare însoțire un toast ținut de fiul fostului șef de secție a baronului B. g. dan Zsitkovits, care a apotezat infrățirea Să bilor, Croaților, Slovacilor și Bulgarilor. Croații să însoțesc pentru visul marelui imperiu slav.

Hoția dela Făget. Despre hoția anunțată de noi citim în „Drapelul“ următoarele amănunte: În noaptea de Vineri spre Sămbătă (20 spre 21 Martie) t. h. h. necunoscuți au intrat la oficiul de gare reg. din Făget și au furat 8020 coroane. Abia dimineața au observat oamenii hoția indrasneată. Hoții au spart ușa dela odaia unde se afla casa de fer. Aici au răsturnat cassa cu ușa în jos pe padiment. au sfredelit o prin partea de dinapoi făcînd o gaură, prin care putea încapea o mână mai mică. Prin apertura aceasta au tras afară cu cleștele banii și hârtiile de valoare. S'a pornit cercetare amănunțită.

Sânge rece — eleganță. Un domn elegant a intrat la un aurar în Paris. A cerut iocle de briliant și diamente. După- ce le-a ales a zis că vrea să le arate nevestei sale, să trimită deci cu aurarul, vre un oficiant până acasă. Aurarul s'a învoit, și ei au plecat cu trăsura. La un palat mare s'au oprit și auzîndu-l au intrat în curte. Ajungînd la lift cumpărătorul, — completant. — la pofit să intre pe însoțitorul

Florica ședea pe-o ladă citind cărticica Maicei Preceste, iar moș Negură asculta pufînd din lulea.

Vestea asta a fost lovitura din urma pentru biata copilă.

Când a auzit de ce făcuse mă-sa, simți cum i-se tuncă înaintea ochilor, ea și cămîntul începu să se invitească cu ea și că par'că cine-va i-a dat o lovitură puternică în creștetul capului. Cazu lungită la pămînt fără să scoată o vorbă, în vreme ce moș Negură înmărmurit în colț, lângă vatră, își făcea cruce borborosînd o rugăciune.

După câte-va săptămîni moș Negură murî, jeluit de tot satul așa cum vă povestii la începutul acestui istoric.

În fle-care dimineață Florica, cu capul plecat, cu ochii în jos, cu obrazii palizi pornea spre îngropătoare să tîmăieze mormîntul lui moș Negură. El nu vorbea cu nimeni și ochii ei nu-l mai ridica dela pămînt, ca și când cine-va drag ar trăi acolo. Cum mergea, părea mai mult o moartă, care se mișcă, decât o ființă vie. Din calea ei se da lumea la o parte cu spaimă și toți se fereau de ea ucigîl-toaca.

Le intrase la oameni în cap că-i nebună... Biata copilă...

Z. Bărsan.

să. Când acesta a intrat, cumpărătorul a închis grabnic ușa și apăsînd un surub, liftul s'a ridicat, ducînd pe reprezentantul aurarului în etajul al V-lea. Până ce s'a coborît apoi în jos, — dl. cel completant — dispăruse ca și canforul

Medic nebun. Zilele trecute doctorul ungur Wilhelm Zimmerman din Heidelberg se duse la Budapesta și trase la hotel Ungaria. Timp de câte-va zile personalul hotelului nu s'a putut înțelege cu doctorul cu nici un chip. Ajunsesă un fel de calamitate a hotelului; chelnerii îi luaseră grosă. Alaltăieri dimineața doctorul fu apucat de un acces de nebunie furioasă. Instiindu-se polter, nefericitul doctor a fost legat și internat într-o casă de sănătate.

Revisuirea sf. Scripturii. În biserica apuseană s'a făcut un pas de mare însemnătate cu privire la interpretarea sf. Scripturii. Papa Leo XIII a numit o comisiune compusă din cardinalii Rampolla, Vives, Satolli și Segna și din patru-zece dintre cei mai de frunte teologi, cari să revisuească s. Scriptura. Problema revisuirii nu e nouă, dar în timpul mai nou a încaput să intereseze pe învățații bisericii apusene cu mult mai intensiv. Acum chiar și Curia romană e de părere, că direcția veche „segetică“ nu mai poate fi adusă în concordanță cu știința și nu se mai poate susține că toate părțile sf. Scripturii sunt deopotrivă operă a revelației divine și că fie-care parte are egală valoare istorică. Părerea aceasta, cum s'a zis mai sus, nu e nouă la învățații bisericii apusene, dar Papa Leo XIII, înainte de zilele noastre cam cu zece ani luase contra ei poziție hotărîtă, repetînd în encicla „Providentissimus“ enunțatiunile conciliului tridentin conform cărora toate părțile sf. Scripturii au să fi considerate ca operă a revelației divine. Cei de părere contrară n'au încetat însă a milita pentru revisuire, susținînd, că în sf. Scriptură e mult element pămîntesc și că numai așa poate fi apărută față cu atacurile dușmanilor ei, dacă ee va statori esact: ce este în ea operă a revelației și ce e operă omenească. Și cum dovedește numirea comisiunii de revisuire, părerea aceasta a eșit învingătoare. („Candela“).

O societate engleză în Ungaria. La Londra s'au pus bazele unei societăți numite „Hungarian Sulphur corporation Limited“ cu un capital de 100 milioane coroane spre a exploata bogățiile naturale ale Ardealului. Întăiu se va purcede la exploatarea de peatră pucioasă în com. Bistrița-Năsăud.

Tîrgul de diamante din Viena în sezonul de fată se ține la Viena tîrgul de diamante. Mai mulți călători din Amsterdam și din alte oraș unde se tae aceste prețioase pietre ț' ofer marfa comercianților locali. Unul din acești comisionari anume Adolf Tauber, reprezentantul unor case de pietre prețioase din Frankfurt și Amsterdam a comis un fel de exocrocherie. A furnizat cât va timp clienților pietrele false, în locul acelor pe cari i le trimitea casa, și pe cari le vindea pe prețuri bune, ear pe lițele cari le lua dela clienți, în loc să le trimeată, trimetea altele false. Așa că, din acest îndoit joc de falsuri, el a încasat suma de vre-o 360 000 fr. și în urmă a dispărut.

Un soț crudel. Gendarmeria a deținut Joi pe cantonierul Vancsur János din Daruvar, asupra căruia s'a constatat că trei ani de zile și-a ținut soția închiușă în pivniță. Când au elisarat o din închiisoare, nenorocita era numai schelet; acum se află în spital.

Leacul cancerului. Lut „Frankfurter Zeitung“ i-se scrie din Queensland (Australia), că doi bolnavi de cancer (rac) s'au vindecat perfect prin consumarea de săhar brut așa sis melas. Un alt raport, spriginit cu atestat auternic medical, spune că în spitalul din Molong (tot în Australia) doi bolnavi de cancer, într-o cară unul avea chiar cancer de stomach, față cu cari medicii renunțaseră la ori-ce speranță de a-i putea vindeca, au fost vindecați perfect cu ajutorul melasului.

Moartea tragică a unui medic. Ziarul „L'Echo de Paris“ scrie următoarele: O dramă dureros s'a desfășurat pe vaporul

Laos, care sosi zilele acestea din China la Marsilia. Doctorul Michaud, medicul vaporului, avea obiceiul de a-i injecta morfină. Într-o noapte sculându-se în întineric, în loc să ia morfină, și-a injectat din greșeală atropină. Căzînd jertfa unor crunte suferințe, și a dat seamă de înfloritoare eroare. Ori-ce remediu era inutil și moartea era iminentă. Nenorocitul mai avea o oră, cel mult. Doctorul Michaud trebuia să se resigneze. Atunci se văzu acest spectacol dureros: un muribund, care a eșd deplină conștiință până la ultima răsuflare, analiza efectul otrăvei asupra corpului său, pe când ceilalți doctori de pe vapor luau note în scris despre această îngrozitoare observațiune. În termenul prevăzut și după dureri nespus de mari, doctorul Michaud își dădu sufletul. Corpul lui fu aruncat în mare.

Comisiunea dunăreană. Marele ziar german „Kreuzzeitung“, consacră un lung articol despre mandatul Comisiunii europene a Dunărei.

Articolul este intitulat Gurile Dunărei și arată că România care are cel mai mare interes ca să se păstreze neutralitatea gurilor Dunărei, s'a adresat Puterilor, cerînd prelungirea mandatului Comisiunii Europene.

Durata Domisiunii, după-cum șe știe, expiră la 24 Aprilie anul viitor.

„Kreuzzeitung“ este de părere să se prelungască mandatul și zice: „O nouă prelungire a puterilor Comisiunii Europene pentru supravegherea gurilor Dunărei, ar fi nu numai în interesul general, ci chiar în folosul păcii, de aceea Puterile ar trebui să se grăbească cu aprobarea acestei prelungiri.“

Anglia, care este puterea cea mai interesantă, ar putea să ia inițiativa pentru îndeplinirea acestei dorinți și să convingă pe Rusia, — singura putere care a luat o pozițiune dușmănească în contra Comisiunii — de necesitatea prelungirii acestei instituții care a dat roade atât de folositoare comerțului și industriei națunilor din Europa în raporturile lor cu țările dela gurile Dunărei“.

Mulțumită publică. Subscrierul în numele comitetului parohial din Cornie, vin și pe această cale a mulțumi mult onorabililor domni: Iacob Udrea, locotenent în pensie pentru cumpărarea tuturor cărților bib. în preț de 290 cor.; reșosata Ch. va Sirbu a testat sîntet bisericii 200 cor. Diul Grigore Călin pentru cumpărarea unui prapor și 2 șfetnice în preț de 70 coroane. și diul Micșă Sirbu pentru cumpărarea sf. evangeli și apostol cu litere latine în preț de 50 coroane. Dumnezeu să le scrie ca bine primită fapta lor creștinească, și să joasot să l' dăruiască de legare de păcate. Victor Tailovici, p eședintele comitetului parohial.

Botine și ghețe tăiate au sosit și se pot căpăta în marele magazin alul V. Porter, piața Libertății. Botinele și ghețele tăiate, ce se pot căpăta aici, fac cu adevărat senzație prin eleganța lor, și prețul prea moderat. Prețuri curente se trimit în toate părțile gratuit. Se poate comunica cu firma asta prin telefonul N rul 324. Rugăm dnră publicul să se adreseze către firma V. Porter, piața Libertății.

TEATRU.

Repertoriu săptămînal:

Mercuri: după-meeaz „Nebărtavirag“ operetă; seara „Bob her: zeg“ operetă.

Joi: „Loute“, comedie (abon. cu soț).

Vineri: „Faus“ operă (abon. fără soț).

Sămbătă: „K. kajós férj“, comedie (abon. cu soț).

Eri seara „Bob herczeg“ a ajuns a aceea oară pe scena din Arad și după semne recordul nu se va opri la numărul acesta. Vestea reprezentației de eri de sigur va face pe cel mai puțin ca să privească și a doua oară pe strengarul prinț Bob care s'a furișat atât de mult în dragostea publicului. A ridicat apoi succesul, personificarea măestră a rolului Annie dată de d. na Zilahi, cu incontestabila ei forță artiatică. D-soara Répassy care a represintat pe Mylady Victoria încă s'a achitat mai bine de a est rol decât antecesoara ei.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popovici-Barcianu.

Tîrg de primăvară în Arad.

La 27 luna curentă începe tîrgul de primăvară în Arad.

Publicul din loc și mai ales cel din provincie își procură cu această ocaziune cele de trebuință pentru primăvară și Paști. Avînd cunoștința despre aceasta am făcut la timpul seu pregătirile necesare, și am onoare să anunț că

Toate noutățile pentru Paști au sosit deja

mai ales dispun de un mare asortiment de următoarele articole:

Ghete pentru dame, domni și copil.

Cămăși cu cele mai distinse patente, albe și colorate; de tennis și matros.

Umbreluțe pentru dame dela 10—15 fl se găsesc la mine cele mai elegante umbrele moderne, cum și celea mai ieftine, mă curată 1 fl. până la 1 fl. 25 cr.

Albituri pentru dame, bluse cu gust și frumoase, cel mai mare asortiment.

Haine pentru copil, pentru băieți și fete; șorțe pentru copil și dame.

Mănuși cordonuri, lucruri fine și cu gust foarte ieftine

Cravate mai mult de șase sute duzine cu gust și fine foarte ieftine.

Corsete, batiste, faimoasele Sada-Jaco, Ideal și Traviatta în toate culorile.

Ciorapi pentru bărbați, dame și copil țin în depositul meu și lucrări de ale fabricii din Giula.

Articoli de porțelan și sticlă pentru gospodărie. Din acestea am cel mai mare asortiment. Porțelanăria este din ve fabrica Schönfeld. Trăsuri pentru copil începînd dela 5 fl. până la cele mai fine.

Guē de Paști, costume de Paști și parfumuri în considerarea interesului publicului din provincie aceste articole se pot ca

Daruri și obiecte de artă de argint de China, și bustoane de plimbare după cum este cunoscut din obiectele de artă Nürenberg și jucării totdeauna am cel mai bogat asortiment.

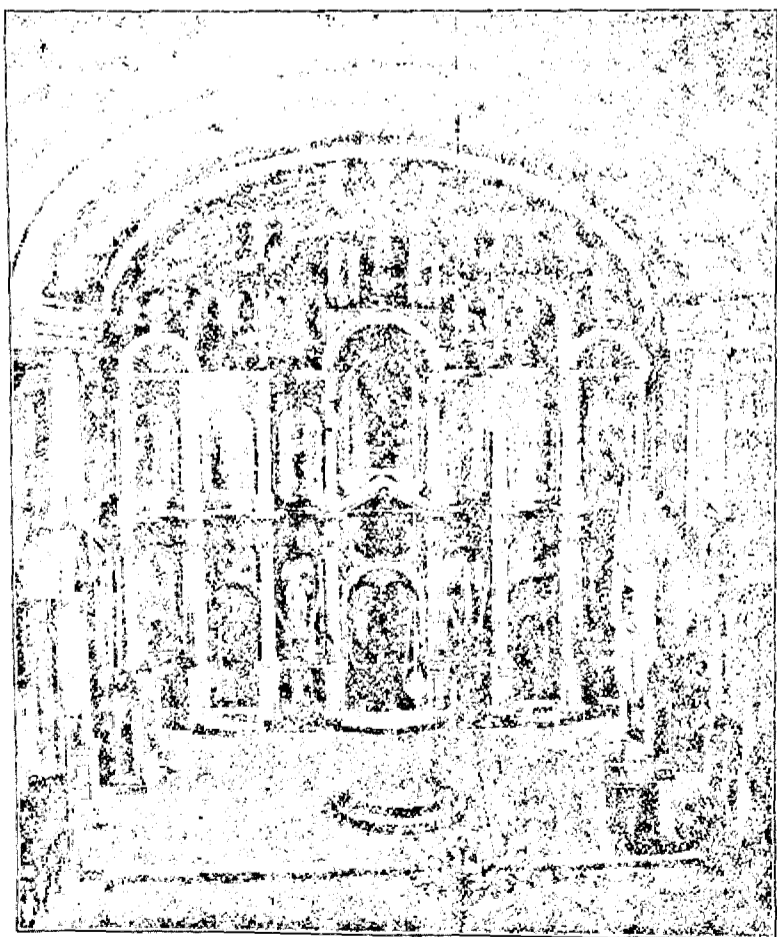
Invităm pe mult onoratul public să ne onoreze cu visita expunerii noastre de primăvară. Lista prețurilor o trimitem bucuros în provincie.

Recomandăm binevoitoarei atențiuni a publicului din oraș și provincie telefonul nostru Nr. 322.

Marele magazin PORTER Vilmos, Arad, Piața Libertății

Ioan Cotîrlă și fiul

atelier de sculptură, tîmplărie și strugărie.
Oravița-română.

Aranjament complet pentru efectuare de iconostase (lêmpile), tronuri, jaturi, strane, chivoturi, răpizi și ori-ce alte lucrări de lemnărie în bisericile noastre de rit oriental. Schițare și efectuare de planuri după comande, mobile și tot felul de instrumente de școală, bănci, table, catedre, mașini de socotit etc.

Prețuri moderate. — Garanția deservită.
La cerere atestate despre rezultate de până acum. 887 —13

„Nădlăcana“

institut de credit și economii, societate pe acții în
NĂDLAC (Nagylak) comitatul Cienadului.

Fondată la 1897 cu un capital social de 100.000
coroane în 1000 bucăți acții à 100 coroane.

Acordă: credite personale pe cambii, credite pe cambii cu acoperire ipotecară, credite pe obligațiuni cu cavenți și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear deponenții primesc după banii depuși 5% interese.

545 — 77

Direcțiunea.

Spre binevoitoarea atențiune!

Am onoare a Vă încunoștința, că am deschis în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 24 vis-à-vis de biserica reformată, un institut de

lithographie, cyncographie și autographie.

Efectuesc tot felul de lucrări cari se țin de aceste branșe, precum: cărți de vizită, de adrese, bilete de logodnă și cununie, invitări vignete capete de scrisori, placate (afișe), note, blanchete, caete de caligrafie, de desemn peisage, atestate diplome, acții libele de depunere și tot felul de lucrări artistice și în culori etc. etc. Prețuri moderate.

Asigurându-Vă, că mi voi da toată silința să îndeplinesc lucrările primite cu cea mai mare punctualitate și promptitudine, conform gustului și dorinței, Vă rog să binevoiți a mă onora și sprijini cu prețuitele D.-Voastre comande.

Cu toată stima:

PETRU SIMON,
proprietar de lithographie.